The Book of Deuteronomy

The Book of Deuteronomy

A Hebrew Reader

The Book of Deuteronomy: A Hebrew Reader

Copyright © 2023 by Timothy A. Lee

Timothy A. Lee Publishing, Cambridge, England www.timothyalee.com @Timothy_A_Lee

All rights reserved. This publication may not be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher. For permission requests, contact requests@timothyalee.com.

This biblical base text is based on the Westminster Leningrad Codex, which is in the public domain.

Lemma and morphology data are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International license (CC BY 4.0). This is original work of the Open Scriptures Hebrew Bible project available at https://github.com/openscriptures/morphhb

First Edition 2023 ISBN: 978-1-916854-25-3

CONTENTS

Introduction .	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	vii
Abbreviations	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	XV
Deuteronomy	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	1
Paradigms	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	115
Glossary	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	156
Accents Tables	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	169
Maps	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	171

Introduction

This is a Hebrew reader for The Book of Deuteronomy. It is designed as a useful cost-efficient tool for two groups of people. First, for students learning Biblical Hebrew after a year's worth of study this series provides the material to grow in reading ability from the primary texts. Second, this series is designed for pastors, rabbis, scholars, and curious lay people looking to refresh their Hebrew, or use them in preparation for their work of study, preaching, and teaching.

The book immerses the reader in the biblical texts in order to build confidence reading Biblical Hebrew as quickly as possible. The transition from translating basic sentences to reading whole passages and books is a steep learning curve that can be discouraging to students. To help bridge this gap, the reader's generous glosses enable the student with only one year's worth of vocabulary to begin reading whole passages. Specifically, all uncommon words that occur 80 times or fewer in the Bible are glossed as footnotes. This enables the reader to continue reading every passage unhindered. Therefore, the book complements traditional language grammars and is especially ideal for beginner and intermediate students learning to read Biblical Hebrew. However, even advanced readers will appreciate the glossing of the rare words, since it saves time reading the text. The language and theology of Deuteronomy is found throughout the Bible in Joshua–Kings, and Jeremiah. This makes understanding the theological agenda of Deuteronomy very important.

How to use this reader

In order to aid the reader and simplify the reading process, this book contains a collection of useful data around and within the main body of text. Information includes:

- The glossing of uncommon words that the reader might not know or struggle to recall.
- The morphological parsing of difficult forms.
- Potentially difficult proper nouns shaded in grey.
- Qere readings are listed with vowels in the margins

This reader includes basic glosses and morphology when relevant in footnotes. These are displayed in two separate levels of footnotes. The primary level contains the glosses of all the rarer words, and if necessary their morphology. The secondary level is only for displaying complex morphology of common words that might be useful for beginner and intermediate readers.

Glossing

All uncommon words are glossed with English translation possibilities in the primary footnotes. These less frequent words are defined as those that occur 80 times or fewer in the Hebrew Bible. It is assumed that after one year's study, a student will know the common words. These 435 distinct lexemes occur 12,011 times in The Book of Deuteronomy. This accounts for 84% of the 14,291 Hebrew words found in the book.¹ An alphabetical list of these common words may be consulted in the glossary found among the appendices of this book.

For example, in Genesis 1:1, we encounter the word $\square,\square,\square^a$. The word is uncommon, occurring only 51 times in the Hebrew Bible. Therefore, it is glossed in the primary footnotes. The lexeme behind the word is in bold type $\square,\square$. After the underlying lexeme, basic English glosses are supplied followed by the frequency of the lexeme in the Hebrew Bible in parentheses. These glosses contain the main translation possibilities for the word. They are consistent throughout the reader, not context specific. This means they are suitable for memorising as the readers works through the book. It also means a reader learns not to depend too heavily upon glosses, given a word can have an unusual, or very specific meaning determined by the context.

The glosses are primarily those of BDB.² I have lightly updated the language and translations offered. The glosses offer the more common translations of the words, though context is key for meaning. Given these glosses are primarily for the general reader, a dictionary such as HALOT is recommended where exegetical points are under question.³ These glosses are spelled according to British English.

The primary footnotes are alphabetical, not numerical. They restart at a on every new page and chapter. If a word appears multiple times in a single page, then subsequent occurrences

¹ According to the Westminster Leningrad Codex base text and MorphHB parsing scheme adopted by this book.

² Frances Brown, S. R. Driver, and Charles A. Briggs. *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon. With an appendix containing the Biblical Aramaic.* London: Oxford University Press, 1906.

³Ludwig Köhler et al., eds. The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament (2 Volumes). Leiden: Brill, 2001

a **ראשׁית** (f) first, beginning, chief. (51)

will refer to the first gloss using the same alphabetical footnote mark. For example, הָרָאשִׁית "םa".

Verbs that primarily occur in stems other than Qal and do not occur in the Qal stem in the *qaṭal* or *yiqṭol* moods are listed without vowels and in square brackets. Even if a verb generally does not occur in Qal, but exists in the Qal stem in either *qaṭal* or *yiqṭol* moods, even if only once, then I retain the vowels. Hence you will find [CCC], because even though it is common in the Qal passive participle form , it is primarily found in the Pi^cel stem, and never occurs in Qal *qaṭal* or *yiqṭol*.

Parsing

Difficult word forms are parsed in the footnotes. For uncommon words these are supplied alongside the gloss, for example, הסווי לא ייש א ייש לא ייש א א ייש א י

a **קוה**] (f) first, beginning, chief. b **קוה**] to collect. (2) *ni. juss.* (51)

Uncommon Proper Nouns

To aid the reader, all uncommon proper nouns are marked in grey; for example, רְשָׁרֶן. These are the proper nouns that occur 80 times or fewer in the Hebrew Bible. Common proper nouns are left in black as it is assumed the reader is familiar with these. For example, אַרֶרָהָם is not glossed.

Qere / Ketiv

Qere markings are in the side margins and identified with their corresponding word through the usual circle above its word.⁴ The vowels are on the Qere making it easier to read. The Ketivs are left in the text without any vowels which differs to the Masoretic tradition, but is more user-friendly.⁵

Verb and noun paradigms

To help the reader recall paradigms the most common paradigms are listed among the appendices. These include verbs, nouns, and adjectives.

Masoretic accent tables

To aid the learner, I list the Masoretic accents found in this book among the appendices.⁶ These accents are useful since

 $[\]overline{^{4}$ Or occasionally absence of a word, see Ruth 3:5.

⁵ The Qere/Ketivs are the only items from the Masorah Parva that I have retained. If students wish to learn more about the other Masoretic notes found in BHS and most manuscripts, then I recommend reading Page H. Kelley, Daniel S. Mynatt, and Timothy G. Crawford. *The Masorah* of Biblia Hebraica Stuttgartensia. Introduction and Annotated Glossary. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1998.

 $^{^6}$ Specifically, these are accents from the Tiberian Masoretic tradition. For a brief history of this tradition see, Geoffrey Khan. A Short Introduction to

they indicate stress and divide the verses into phrases. Learning just the main disjunctive accents can significantly aid the reader for they break up long sentences into more manageable units.⁷

Sources

The text in this reader is the Leningrad Codex, as transcribed in the Westminster Leningrad Codex project, which is in the public domain. All poetic divisions are based on the first edition of Biblia Hebraica.⁸ Determining divisions between prose and poetry can at times be difficult. For instance, I have retained Jeremiah 11.18-19 as poetry, when in later editions of Biblia Hebraica this is changed to prose.⁹ Lemma and morphology parsing are from the Open Scriptures Hebrew Bible project.¹⁰ I have occasionally changed the parsing, or underlying lexemes where I disagree with this dataset.

Glosses generally follow BDB, but are lightly updated where necessary by the author.¹¹ The glosses present the more common translations of the words, though context is key for meaning. Given these glosses are primarily for the general reader, a dictionary such as HALOT is recommended where exegetical

the Tiberian Masoretic Bible and its Reading Tradition. Vol. 25. Gorgias Handbooks. Piscataway, NJ: Gorgias Press, 2012.

⁷ To further understand how accents are used in the Hebrew Bible, students may consult Sung Jin Park. *The Fundamentals of Hebrew Accents. Divisions and Exegetical Roles beyond Syntax.* Cambridge: Cambridge University Press, 2020.

⁸ Rudolf Kittel, ed. *Biblia Hebraica*. Leipzig: J. C. Hinrichs, 1906.

⁹ Biblia Hebraica Stuttgartensia. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1997.

¹⁰ https://github.com/openscriptures/morphhb

¹¹ Brown, Driver, and Briggs, *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon*.

points are under question.¹² These glosses are spelled according to British English.

For the maps, I have consulted Hurlbut's Bible Atlas,¹³ and public domain maps of ancient highway systems.¹⁴ Place names in ancient languages and direction of travel arrows were all added after consulting the biblical texts. The map projections are equirectangular which means more details can be displayed on each page, though places such as Asia Minor appear vertically compressed.

Contact

I appreciate feedback on this reader, such as how it is being used and ways to improve it. If a reader finds an issue with this reader, such as morphological parsing problem, or wishes to suggest an improved gloss, then I would like to know so that I can fix it. For these issues and general feedback, please email: reader-suggestions@timothyalee.com.

Acknowledgments

This series has been a side project whilst completing my PhD at the University of Cambridge. Thanks go to the following people who have made all this possible. To Ben Kantor who encouraged me to publish these readers, and shared how he set up KoineGreek.com. To Andrew Keenan, who requested an individual reader before this project started. Also, to Cody Kingham, who drew my attention to the value of producing

 $^{^{12}}$ Köhler et al., The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament (2 Volumes)

¹³ Jesse Lyman Hurlbut. *Bible Atlas. A Manual of Biblical Geography and History.* Rand, McNally & company: Chicago, IL, 1910.

¹⁴ The consensus on the location of a few places has changed slightly since then. Hence, the location of Ramoth-Gilead has been updated.

ברים

אֵלֶה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דְבֵר מֹשֶׁה אֵל־כַּל־יִשְׁרָאָל סוף aTT בער במדבר 77 אחר <mark>2</mark> וַהַצֵּרָת תפל זהב ובין נע: מחרב $\overline{2}$ הו שנה בעשתי∘ בעים אשר בני. 78 משה את הכתו אחרי אלהם: אתו יהוה ואת עוג יוֹשֵׁב[∞] מי בחשבון אשר יושב² בּעַשִׁתַרָת בָאָדְרֶצִי: בעבר היו WIN מוֹאַב הוֹאֵיל∘ מׂשֵׁה בֵאֵר[⊾] את־התורה הזאת -XI לאמר בהרב אלהינו הבר אלינו ~~6~~ יה<u>ו</u>ה : כאמר לכם ובאו פנו ו וסעו 7 בהר הזה: שבת״ וָאֶל־כָּל־שָׁכַנָיוֹּ בַּעֵרַבָה[ַ] בַהַר וּבַשׁפַלה הר והלבנוז הכנעני ער וּבְחַוּרְ^{ּש} הַנַּהַר אר הים ובנגב אָת־ לפניכם <u>אה</u> נתתי פֿרַת: הגרל כם נשבע יהוה אשר באו ור את־ ראבתי 4707 לְאַבְרָהָם לְיִצְחֶק וְלְיַצֵּקֹב לְתֵת לָהֶם וּלְזַרְאָם אַחֵרֵיהֵם: <u>י</u>רי בַּעֵת הַהֵוא לָאמָר לא כם ¹⁰ יִהוֶה אֵלֹהֵיכֵם הִרְבָּה אֵתְכֵם וִהִנְּכֵם שאת אתכם: הַיּוֹם כִּכוֹכִבֵייּ הַשָּׁמָיִם לָרְב: 11 יִהוֶّה אֵלהֵי אַבְוֹחֵכֵּם

a אַרָבָה (f) desert-plain, Arabah. (60)

1

- b עשתי eleven. (19)
- c [יאל] to be willing, be pleased, determine. (19) hi. pf. 3ms
- d [TX] to make distinct, plain. (3)
- e 📜 inhabitant, neighbour. (20)
- f שָׁפָלָה (f) lowland. (20)
- g fin shore, coast. (7)
- h בוֹכָב star. (37)

- ¹ [נכה] hi. inf. con. + 3ms suf. 4 לבה] hi. inf. con. + 2ms suf. 4
- 3 **2**¹/₂ qal inf. con.
- ² קמן ptc. ms abs.

כָּכֶם אֱלֵף פּעַמִים ויברד עליכם אתכם 1קסי ^aאי⊆ָת¹² 2×2× לכם: כאשר יבכם¹³ : לבוי הַכַמֵים לכם שים אנ לשבטיכם וידעים³ בראשיכם: ואשימם4 מוב-הר וַתָּאַמִרוּ אתי ותענוי הברת ¹⁵ וַאֶקֶׁח׳ אֵת־רָאשֵׁי שִׁבִטֵיכֵּם אַנַשִׁים חֵכָמִים ו לעשׂות⁶ : וֵידִעִים³ וַאֶתֵּן⁸ אֹתֵם רַאשִׁים עֵּלֵיכֵם שָׂרֵי אֵלַפִּים וִשָּׂרֵי מאות ושרי חמשים ושרי עשרת ושטרים לשבטיכם: לאמר שמע את־שפטיכם10 בעת ⁹ראצוה⁽¹⁶ ההוא בּין־אַחֵיכֵם וּשָׁפַּטִתֵּם צֵׁדֵק בֵּין־אֵישׁ וּבֵין־אָחָיו וּבֵין גֵּרִוֹ: ¹¹ לָא־תַכָּירוּ® פַנִים בַמִשִׁפַט כַקַטָוּ כַנֵּדל תִשִׁמַעוּן המשפט ⊆י מפני־איש תגורוי 517 5 אלהים יַקשָׁה^ו מִבָּם תַּקָרִבְוּן¹² אֵלָי וּשִׁמַעָתֵיו והדבר אשר אָתָכֶם בָּעֵת הַהָוא אֵת כַּל־ הַדְבָרֵים <u>ואצו</u>ה⁹ ונקד נפע¹⁵ נוסע <u>רַע</u>שיון 14 ר המדבר אַת הַנַּרוֹל וְהַנּוֹרָא הַהֿוּא אֲשֵׁר רָאָיתֵם¹⁰ הֵרָדָ הָר האמרי כַּאֲשֶׁר צְוָה יִהוֶה אֱלהֵינוּ אֹתָנוּ וַנָּבֿא עָד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ:

- a איכָה how? (17)
- b **ГГ** burden. (2)
- c X如D load, burden, lifting, tribute. (38)
- d **J** strife, dispute. (61)
- e יְהָב to give. (33) *qal impv.* 2mp
- f שטט official, officer. (25)
- g [10] to recognise, regard. (42) *hi. impf. 2mp*
- h אמן small, insignificant. (55)
- i The dread. (10)
- j קשָר to harden, be hard, severe. (28)
- ¹ יָסָף hi. juss. 3ms 2 אָשָׁק qal impf. 1cs 3 אָדָע qal pass. ptc. mp abs. 4 יַדַע qal impf. 1cs + 3mp suf. 5 אָקָ qal wyqtl. 2mp 6 אָקָ qal inf. con. 7 קק qal wyqtl. 1cs 8 אָק קal wyqtl. 1cs 9 אָדָר מוֹשָ קוֹנוֹן pi. wyqtl. 1cs
- ¹¹ מָמָע qal impf. 2mp + paragogic nun suf.
- ¹² <u>קרב</u>¹² hi. impf. 2mp + paragogic nun suf.
- ¹³ קמן wqtl. 1cs + 3ms suf.
- ¹⁴ קשָׁר qal impf. 2mp + paragogic nun suf.
- י¹⁵ qal wyqtl. 1cp
- ¹⁶ קאָק qal pf. 2mp

אַלֵכֶם בָּאתֶם^י עַד־הָר הָאֵמׂרִי אַשֵׁר־יִהוַה 20 נאמר אֵלֹהֵינוּ נֹתֵן® לֵנוּ: ²¹ רָאָה נַתָּן יִהוָה אָלֹהֵידָ לְפַנֵידָ אָת־הַאָרֵץ עֵלֵה רֵשׁ כַּאָשֶׁר דְבָר יְהוֹה אֵלהֵי אָבֹתֵידָ ⁴נַתָּקָרִבְוּז -תִּירֵא ואַל־תַחַתַ[ּ]י: אלי וַתּאמרוּ נִשְׁלְחֵה אַנַשִׁים לְפַנִינוּ וַיַחָפּרוּ-לַנוּ אָת־הַאָרָץ אֶת־הַרָּרָךֹ אַשֵּׁר נעלה־בּה הבר אתנו וישבו 23 וייטַב אליהן: בעיני נבא ים מִכֵּם שָׁנֵים עַשָּׁר אַנַשִּׁים אֵיש אָחַד :לשבט ואקח ההבה וַיָּבָאו עַד־נַחַל ייפנו^י ויעלוי אשכל וירגלוי בִיַדַם` מִפּּרֵי הָאָׁרֵץ ⁹ורךף ⁸ ויקתי⁸ אתה: דַבַר' וַיָּאמִרוּ טּוֹבָה אשר־יהוה הארץ וישבו אתנו וּתּמִרֶּוּ אָלהֵינוּ נֹתֵז² לֵנוּ: ²⁶וִלָּא אָבִיתָם לַשֵ 107 C ־פֵּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֵם: ²⁷ וַהֶרַגְנָוּ בְאָהֵלֵיכֵם וַהָאמְרו ַבִּשְׂנָאָת[ּ] יִהוַה אֹתַנוּ הוּצִיאַנוּ¹¹ לתת מארץ אֹתֶנוּ בְּיָד הָאֶמֹרִי לְהַשְׁמִידֵנוּ¹²: ²⁸ אַנֵה^{ּוּ} ו אַנַחַנוּ עֹלִים הַמַסוּי אָת־לְבַבָּנוּ לָאמֹר עם אחינו ממנו ערים גדלת ובצורתי בשמים וגם־בני ^kאַנָקים

- a nn to be shattered, dismayed. (51)
- b קק to dig, search for. (22)
- c רָנָל to go on foot, spy. (25)
- d مَعْجَد to be willing, consent. (54) *qal pf. 2mp*
- e קרה to be contentious, rebellious. (45) *hi. wyqtl. 2mp*
- ¹ Xi⊇ qal pf. 2mp
- ² qal ptc. ms abs.
- ³ מו יבן qal impv. 2ms
- 4 קרב qal wyqtl. 2mp + paragogic nun suf.
- ⁵ קקח qal wyqtl. 1cs
- ⁶ קנָק qal wyqtl. 3mp
- ⁷ עָלָה qal wyqtl. 3mp

- f to murmur, whisper. (3)
- g קואה (f) hating, hatred. (17)
- h $\uparrow$ where? wither? (42)
- i [200] to dissolve, melt. (21) *hi. pf. 3cp*
- j **JY** to cut off, fortify, make inaccessible. (37)
- k אַנָקי Anakim. (9)
- ⁸ ק*qal wyqtl. 3mp*
- ⁹ *ירר hi. wyqtl. 3mp*
- ¹⁰ עַלָה qal inf. con.
- ¹¹ **XY** hi. pf. 3ms + 1cp suf.
- ¹² [שמר] hi. inf. con. + 1cp suf.
- ¹³ קמן ptc. mp abs.
- 14 TI qal ptc. ms abs.

ַרַאֶינוּ שֵׁם: ²⁹ וַאֹמָר אָלָכֵם לא־תַעַרִצוּוַ ולא־תֵירָאָוּן 12 באַינוּ נולא לפניכם הוא ילָחֵם יהוה אלהיכם ההלף מהם: :לעיניכם במצרים אשר אתכם עשַה כּכל אלהיה *נשא*ר³ יהוה אשר ראית4 אשר ּיִשַּׂא⁶־אָישׁ אָת־בִּנִוֹ בִּכַל־הַרֶּרֶךְ אֲשֵׁר ּבּאֲכֶם״ עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה: ³² וּבַדְּבֶר הַזֵּה אֵינִכֵם מַאָמִינִם בַּיהוָה אָלֹהֵיכֵם: ³³ הַהֹלֶך[%] לְפִנִיכֵׁם בַּהַׁרֵך לָתִוּרי לָכֵם מָקוֹם לָחַנְתִכֵם[%] בָּאֲשׁו לַיִלָה לַרִאָּתִכֵם[%] בַּרֶּרֶךְ אֲשֵׁר תֵּלְכוּ־בָּה וּבֵעַנֵן יוֹמָם׳: ³⁴ וַיִּשָׁמֵע יִהוָה אָת־קוֹל דְּבְרֵיכֵם וַיִּקַצְׁף[ַ] וַיִּשָּׁבֵע לֵאמָר: ³⁵ אם־יָרָאָה הַאָּלֵה הַרָּוֹר איש הַרַע הַזָּה הארץ את באנשים הטובה אשר נשבעתי לתת לאבתיכם: 36 זוּלתֿי כָּלֵב ולוֹ־אַתֵּן 11 אַת־הָאָָרֵץ יִרְאֵׁנַה הוא <u>הַרַדִּיּבָה וּלְבָנ</u>ָיו יַשַן אַשֵׁר מִלָּא אַחַרֵי יִהוָה: ³⁷ גם־בי הַתָּאַנֵּף® יִהוֹה בִּגְלַלְכֵם^{ּו} לֵאמָר נֵּם־אַתָּה לא־תַבָּא שֵׁם: יהושע בן נון הַעמר לפַנִיך הוא יָבא שַמָה אתו חַזָּק 38 יָהושע בּן נון כִּי־הָוּא יַנְחְלֵנֶה^ו אֶת־יִשְׂרָאֵל: ⁹⁹ וְטַפָּכֵם^ו אֲשֵׁר אָמַרָאָם לַבֵזּא יִהְיֵה וֹבְנֵיכֵם אֲשֵׁר לא־יַדִעוּ הַיּוֹם מָוֹב וַרָּע הֵמָּה ַּוְלָהֶם אֵתִּנִנָּה¹² יִרַשְׁוּהַ¹³ : יִרַשְׁוּהַ¹³ והם שמה

- a אָרָשָׁ to tremble, cause to tremble. (15) qal impf. 2mp + paragogic nun suf.
- b The to spy out, seek out, explore. (23)
- c נוֹמָם by day, daily. (51)
- d الإلا to be angry, wroth. (34)
- e אלה except, besides. (16)
- f jj to tread, march. (63)

¹ קאָה (קאָה קמן pf. 1cp ² יָרָא יַרָא יַרָא יַרָא יַרָא יַרָא יַרָא

- paragogic nun suf.
- ³ קלך qal ptc. ms abs.
- ⁴ קאָה qal pf. 2ms
- ⁵ קלא qal pf. 3ms + 2ms suf.
- ⁶ لِإِلْمَا *qal impf. 3ms*

- g **J**X to be angry; snort. (14)
- h אין ס on account of, for the sake of. (10)
- i נתל to take possession, inherit. (59) *hi. impf. 3ms + 3fs suf.*
- j 70 child. (42)
- k 🎝 spoil, booty, plunder. (24)
- 7
   ٣

   9
   ٩

   10
   ٣

   10
   ٣

   11
   ٢

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   11
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   13
   ٩

   14
   ٩

   15
   ٩

   16
   ٩

   17
   ٩

   18
   ٩

   19
   ٩

   11
   ٩

   12
   ٩

   12
   ٩

   13
   ٩

   14
   ٩

   15
   ٩

   16
   ٩

   17
   ٩

   17
   ٩

   10
   ٩

   10
   ٩

   10
  - ¹³ ^יבלש qal impf. 3mp + 3fs suf.

פּנִוּ לָכֵם וּסִעִוּ הַמִּדְבֶּרָה הֵרֵך יַם־סְוּף[ַ]: ⁴¹ וַתַּעֵנוּ ו חַטַאנוּ לֵיהוַה אָנָחַנוּ נַעַלֵה ונלחמנו ותאמרוּ אלי כָּכָל אֲשֶׁר־צַוַנוּ² יִדוָה אֱלֹהֵינוּ וַתַּחַגִּרוּ אָישׁ אֶת־כָּלֵי מִלְחַמִתוֹ וַתַּהֵינוּ לַעֵּלָת® הַהֵרָה: ⁴² וַיֹּאמֶר יִהוֹה אָלָי אַמִר לָהֶם לָא תַעֲלוֹ וָלא־תַלָחַמוּ כֵּי אָינגַי בָּקָרָבָכֵם ולא 13 ואדבר וַלאֹ תַנֵּגְפֿוּ[ַ] לְפָנֵי אֹיָבֵיכֵם⁴: אליכם שִׁמַעָהֵם וַתַּמִרוֹ אֶת־פֵּי יִהוֹה וַתַּזֶרוּ וַתַּעֵלוּ הַהַרָה: שִׁמַעָהָו ⁴⁴ וַיָּצָא הַאֵמֹרִי הַיּשֶׁב⁶ בַּהַר הַהוּא לְקָרַאתְכֶׁם⁷ וַיִּרִדְפָו אָתְכֶם כַּאֲשֵׁר תַּעֲשֵׁינָה הַדְּבֹרִים זַיַכּתוּ אַתְכֵם בִּשָּׁאֵיר ⁴⁵ וַתָּשֶׁבוּ וַתִּבְכָּוּ⁸ לְפָנֵי יְהוַה וַלֹא־שַׁמַע ער־חרמה: יִהוֵה בָּקָלָכֶם וְלָא הָאָזֵין אָלִיכֵם: ⁴⁶ וַתָּשְׁבָו יַמֵים רַבָּים כַּיָּמֵים אֲשֵׁר יִשַׁבְתֵּם:

וַנְּפֶּן¹ וַנְּסֵע² הַמִּזְ־בְּרָה דֶּרָדְ יַם־סוּף ּ כַּאֲשֶׁר דִבֶּר יְהוֶה אֵלִי וַנְסְב² אֶת־הַר־שֵׁעִיר יְמֵים רַבְּים: 2 יְהוֶה אֵלִי וַנְסְב² אֶת־הַר־שֵׁעִיר יְמֵים רַבְּים: ² יְהוֶה אֵלֵי לֵאמִר: ³ רַב־לְכֶם סָב אֶת־הָהָר הַזֶּה פְּנִוּ לְכֶם צְּפְּנָה: ⁴ וְאֶת־הָעָם צֵו לֵאמֹר אַתֵּם עְּבְרִים בִּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי־עֵשֶׁו הַיֹּשְׁבֶים אַ בְּשֵׂעֵיר וְיִיךְאַוּ

- a **JID** reeds, rushes. (28)
- b **קנ**ר to gird, gird on, gird oneself. (44)
- c to be easy. (1)
- d الإرابي to strike, smite. (49) *ni. impf. 2mp*
- e אָרָה to be contentious, rebellious. (45) *hi. wyqtl. 2mp*
- f **T**! to boil up, seethe, act proudly. (10)
- g דבוֹרָה (f) bee. (4)
- h הַסָּר to beat, crush by beating. (17) hi. wyqtl. 3mp
- i [**[11]** to give ear, listen, hear. (41)
  - 2

a **JIO** reeds, rushes. (28)

- ¹ עָנָה qal wyqtl. 2mp
- ^{2} [2] pi. pf. 3ms + 1cp suf.
- ³ קלק qal inf. con.
- ⁵ ק*al wyqtl. 2mp* עָלָה
- ⁶ gal ptc. ms abs.

- ⁷ קרָאָה qal inf. con. + 2mp suf.
- ⁸ אָּכָה qal wyqtl. 2mp 2
- י קנה qal wyqtl. 1cp
- ² נְסַע qal wyqtl. 1cp
- ³ קבָב qal wyqtl. 1cs
- 4 קשב qal ptc. mp abs.

 $q\bar{a}l$ base qalt base Pl. Pl. Sg. Sg. הּלָתוֹת הַּלֵת יַמִים יוֹם Abs. Abs. רַלְתוֹת הֵּלָת Cons. הַלָּת Cons. נום ימי Suf. דַּלְתוֹתֵי דַּלְתֵי Suf. יוֹמֵי יַמַי qalat base qatal base Sg. Pl. Sg. Pl. שָׁנִים שָׁנָה Abs. Abs. הַבָּרִים הָבָר שׁנֵי שׁנַת דבבי Cons. Cons. הבר שַׁנוֹתֵי שָׁנָתִי Suf. Suf. <u>הב</u>ני הברי qall base qatalat base Pl. Sg. Pl. Sg. Abs. אַדָמוֹת אָדָמָה Abs. עם עַמִּים אַרְמוֹת אַרְמַת עם עמי Cons. Cons. אַדמוֹתַי אַדמָתִי Suf. עמי עמי Suf. *qallat* base $qat\bar{l}$ base Sg. Pl. Sg. Pl. חַיּוֹת חַיָּה Abs. נְבִיא Abs. נִבִיאָים

Cons.

Suf.

נִבִיא

נִבִיאָי

נִבִיאֵי

נביאי

חַיּוֹת חַיַּת

חַיַּתִי

חיותי

Cons.

Suf.

3ms 3fs 2ms 2fs 3mp 3mp 2mp 2mp 2fp	3ms 3fs 2ms 2fs 3cp 2mp 2mp 2fp 1cp
נכיתנ הכיתני הכית הכיתני הכיתני הכים הכים הכים הכים הכים הכים הכים הכי	مَرْجَجْدَ جَرْجَجْدَ جَرْجَجَة جَرْجَجَة جَرْجَجَة جَرْجَجَة مَرْجَجَة جَبَجَة مَرْجَجَة جَبَجَة جَبَعَة مَرْجَجَة جَبَعَة جَبَعَة مَرْجَجَة مَرْجَعَة مَرْجَجَة مَرْجَعَة مَرْجَعَة مَرْجَعَة مَرْجَعَة مَرْجَعَة مَرْجَعَة مُ
נּכְּתֵב פּבְּתֵב פּבְּתֵב פּבְּתֵב פּבְּתַב יַבָּתַב יַבָּר	וללעלילי גלעלילי גלעליני גליני גלי גלי גלי גלי גלי גלי גלי גלי גלי גל
נְכָהַנָר הְכָהַנָר הְכָהַנָר הְכָהַנָר הְכָהַנָר הְכָהַנָר הַכְּהַנַר הַכְּהַנַר הַכְּהַנַר הַכְּהַנַר הַכְּהַנַר הַכְּהַנַר הַכְּהַנַר	خنځخې خنځخې خنځخن خنځخن خنځن خنځ خنځ خنځ خنځ
לכינר לכי לכינר לכינר לכינר לכינר לכינר לכינר לכינר לכינר לכינר לכי לכי לכינר לכי לכי לכי לכי לכי לכי לכי לכי לכי לכי	al (Perfect) عدا (Perfect) پخترید پخترید پخترید پخترید پخترید پخترید پخترید پخترید پخترید پخترید
נילפֿער טעפֿער טעפֿערנ טעפֿערנ טעפֿערנ טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער טעפֿער געפֿער	$\operatorname{Hitpa}^{\mathrm{el}}$ $\operatorname{Litpa}^{\mathrm{e}}$ $\operatorname{Litpa}^{\mathrm{e}}$ Litp
נְלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהִים הַלְהַים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלְהָים הַלָּהָים הַלָּהָים הַלָּה הַלָּה	רֹכְּתְּלָנוּ דִכְּתַּלְהָי דִכְּתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָּ דִכְתַלְתָ
לליער לליער לליער לליער לליער לליער לליער לליער לליער לליער לליער לליער	<u>ئ</u> خْضَخْت ئخْضَخْت ئخْضَخْت ئخْخَت ئخْخَت ئخْخَت ئخْخَت ئخْخَت ئخْخَت ئخْخَت ئخْخَت ئ

ms	fp	ms	fp	np			fp	np fs	$\mathbf{ms}$	
וּכְּהֹב	בּוּבָּר בְּתּיִבוֹת בָ	הנולים לעור	ר ביר קיניר קיניני	רנים הנים הנים	ביור <u>ב</u>	С Ц П	<u>קעלי</u> ר ג	ין היי היי	ה ל ה ל	
٦.ختح		יֹהֶהֶ יֹהֶנוּ יִהְנַי			הלת	ריביים	<u>הַכְּהַבְי</u> ָה	ָרָבָר הַשְּׁרְעוּ הַשְּׁתְעוּ	דוביב	
וֹתָּב וַיְכָתַב וֹיְכָתֵּב (אינערטספערט אינע) <i>איוועווענע</i>	anganiatol (		מְכַהְּבָה מְכַהְבוּת Passi	מְכַּתְּבִים מְכַתֵּב	Infinit בּהָב Activ	ליש קינר חווחוt	<u>כ</u> ונגרנר גיבנר	ָרָי הַיָּדַ הַיַּדַ	しらう	In
וֹיָכֶית אזעט שאזעט	מְכָתְּבָה מְכָתְבוֹת מְכָתְבוֹת	מֹכִיהָר מְכִיהָר	אָכָּרְ אָכָּרְ Passive Participle		Infinitive Absolute ביתב Active Participle	שתול בתב בתב בתב	2			Imperative
נייניד <u>ל</u> נאחיי		Ċ		מלבשׁכים מלפשר	te ترتحقت e	וct הְרַכַּהֵב	ਸ਼ੵਖ਼ੵਗ਼ੵਗ਼	הַרְּכַּהְּבִי הַרְכַּהֲבוּ	שטּבֿטָי	
וּכְּשָׁ			מַכְתִּיבָה מַכְתִּיבוּת	מַלְשׁיר מַלְשׁיר	דנילע	<u>ה</u> לליד	<u>הַבְּבָר</u>	יעי קיפיעי דַעָרָ	רביי היהר	
<u>וּ</u> הָרַת	מָכְהָבוּר מַכְהַבָּר	מָכְוֹתָּ מָכְוֹת			שײַבאָ	ĽĊūr				

STRONG VERBS

Pronominal Suffixes on Strong Verbs

Here are pronominal suffixes attached to a strong Qal verb.

Suffixes on Perfects

	$3 \mathrm{ms}$	$3 \mathrm{fs}$	$2\mathrm{ms}$	$2 \mathrm{fs}$	$1 \mathrm{cs}$
	כָּתַב	כָּתְבָה	ڂؘۑٙڂڟ	כָּתַבְהָ	כָּתַבְתִּי
1 cs	כְּתָבַנִי	כְּתָבַׁתְנִי	כִּתַבְהַּנִי	כְּתַבְהִֿינִי	
$2\mathrm{ms}$	לָעָבָרָ	ڂؚٮڂؚٮڵؗ			כְּתַבְתִּידָ
$2 \mathrm{fs}$	לַתָבָר	ڂؚٮڂؚڟؗؗ			כְּתַבְתִידְ
$3 \mathrm{ms}$	ּכְתָבָׂהוּ∕וֹ	ּכְתָבַׁתְהוּ∕תּוּ	יִרַבְהָ <i>ּ</i> הוּ∕וֹ	כְּתַבְהָּיהוֹ	
$3 \mathrm{fs}$	כְּתָבָה	כְּתָבַׁתָּה	כְּתַבְמָה	כְּתַבְהִֿיהָ	כְּתַבְתִּיהָ
$1 \mathrm{cp}$	כִּתְבָׁנוּ	כּתָבַׁתְנוּ	כִּתַבְמָׁנוּ	כְּתַבְהִֿינוּ	
2mp					כְּתַבְתִּיכֶם
$2 \mathrm{fp}$		,			כְּתַבְתִּיכֶן
3mp	כְּתָבָם	כָּתָלָתַם	כְּתַרְמָם	כְּתַבְתִּים	כְּתַבְתִּים
$3 \mathrm{fp}$	ذَنْخُا	ڂؚٮۛڂؚٮٙٳ	לַעַלָּאָן	כְּתַבְתִּין	כְּתַבְתִין
	9	0	0f	1	
	3cp	2mp	2fp	1cp כָּתַׁרְנוּ	
$1 \mathrm{cs}$	כָּתְבוּ כְּתָבֿוּנִי	כּתַרְמֶּני בתרמֿייי		ليا_د بدا	
2ms	בּיּגָבּיּב כְּתָבֿוּדָ	כְּתַבְתֹּוּנִי	כָּתַרְתֿוּנִי	دحدزيد	
2 ms 2 fs	בּיּגָבין. כְּתָבִוּך			כְתַבְנוּדְ כְתַבְנוּדְ	
3ms	בּוְגָּבוּהוֹ כְּתָבֿוּהוֹ	כְּתַבְתֿוּהוֹ	כְּתַבְתֿיהו		
3fs	בּתָבֿוּהָ הַתָּבֿוּהָ	בִּבְאָייּדָ כְּתַבְתֿוּדָ		<u>בּתַב</u> נֿוּהָ	
1cp	בָּתָבֿוּנוּ בְּתָבֿוּנוּ	ב <u>ּר</u> ַבְתֿוּנוּ		, <u>,,,,,,,,,,,,</u> ,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	
2mp	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , 	·	·-···	כְּתַבְנוּכֶם	
2fp				קּתַבְנוּכֶן	
3mp		רכרכום	ححدهد		
	כְּתָבוּם	כְּתַבְתּוּם	כִּתַבְתּוּם	כִּתַבְנוּם	

Glossary

This glossary lists all words occurring 80 or more times in the book. Their familiar nature means that they are not glossed in the main text itself.

ţ,	then, at that time. (122)		8
ŔŢſ	(f) ear. (187)	'n⊂	father. (1213)
אָח	brother. (630)	אָבַד	to perish. (184)
אֶחָר	one. (970)	ۿؙؚڿڒ	(f) stone. (273)
אָחוֹת	(f) sister. (114)	אַבְרָהָם	Abraham. (175)
אַחַר	behind, after. (714)	אָרוֹן	lord. (328)
אַתֵר	another, other. (166)	אָרָם	man, humankind.
אָ <u>י</u> ב	enemy, to be hostile to. (282)	אֲדָמָה	(552) (f) ground, land. (225)
אַֿיִל	ram. (156)	אָדֹנָי	Lord. (445)
<u>אַרן</u>	nothing, not. (788)	אָהֵב	to love. (209)
אָיש	man, humankind, husband. (2184)	ڲ۬ۑؖۯ	tent. (345)
אַד	surely, only. (161)	אַהַרֹן	Aaron. (347)
ېׂכַל	to eat, consume. (812)	'n	or. (320)

אַרוֹן	chest, ark. (202)
ؠٚڎؚڬ	length. (95)
ۿؘ۪ڗ؆	earth, land. (2504)
<u>ل</u> ية	(f) fire. (376)
אָשָׂה	(f) woman, wife. (781)
אַשֶּׁר	who, which, what; that. (4954)
אָת	with. (888)
אָת	[Sign of direct object]. (10978)
<u>אַ</u> קָּה	you. (740)
אַתָּם	you. (283)
	コ
Ę	in, by, with. (1376)
	in, by, with. (1376) garment, covering. (215)
ڿؘؚۮؚٮ	garment, covering.
چَرت جِرت	garment, covering. (215) (1) alone; (2) pole.
בָּגָר בְּהֵמָה	 garment, covering. (215) (1) alone; (2) pole. (202) (f) beast, animal,
ַּבָּגֶר בַּד בְּהֵמָה בּוֹא	 garment, covering. (215) (1) alone; (2) pole. (202) (f) beast, animal, cattle. (190) to come in, come, go.
בָּגָר בַּר כְּהֵמָה כּוֹא כָּחַר	garment, covering. (215) (1) alone; (2) pole. (202) (f) beast, animal, cattle. (190) to come in, come, go. (2569)
בּּגָד בַּד בְּהַמָה בּוֹא בָּמַח בְּמַח	 garment, covering. (215) (1) alone; (2) pole. (202) (f) beast, animal, cattle. (190) to come in, come, go. (2569) to choose. (170)
בָּגָד בַּד בְּהַמָה בּוֹא בּחַר בּין בֵין	garment, covering. (215) (1) alone; (2) pole. (202) (f) beast, animal, cattle. (190) to come in, come, go. (2569) to choose. (170) to trust. (120) between, among.

אַל	not, no. (724)
אָל	god. (245)
אָל	to, into, toward. (5510)
אַּלָּה	these. (746)
אֱלֹהִים	God, gods. (2598)
ۿؘڿؙ٦	thousand. (505)
אם אם	(f) mother. (220)
אָם	if. (922)
אַמָּה	(f) cubit. (247)
[אמן]	to be faithful, confirm, support.
אמר	(108) to say, utter. (5308)
•	Amorite. (87)
	(f) truth, firmness, faithfulness. (127)
<u>אַנ</u> ֿקנוּ	we. (119)
אַני	I. (874)
אָנֹכִֿי	I. (359)
ŗōk	to gather, remove. (202)
<u>j</u> ž	nostril, nose, face,
ኯዾ	anger. (276) also. (134)
	Ephraim. (180)
אַרְבַּע	four. (318)
אַרְבָּעִים	forty. (135)